LAISVOJI LIETUVA

LITUANIA LIBRE —

Pavasaris, Rusų Komunistų Pavergtoje Lietuvoje

Pavasariu papuošt žadėjom,
Kaip savo tikrą seserį.
Buvai pačioj į unystėj
Ir pačiame pavasery.

Šiandie dainuot norėtųs
Pačiais gražiaisiais rimais,
Bet slėgia tamsios mintys
Ir žengia budeliai arimais.

Rūstavo vėtros vakar
Po kalnus ir pašlaites,
Kad tu likai be laisvės,
Kad tu likai našlaitė...

Bet neliūdėk tėvyne
Ir nenustok kovojus.
Tavo išvargusią krutinę,
Dar guos laisvas rytojus.

CINE SELECTO

Vienintelis lietuvio P. Žukelio kinas Urugvajuje

c. Grecia 1105 - 07. Cerro.

Tel. 22 - 11 - 25

Filmos:

Visuomet paskutinės laidos, meniškiausios ir aukštos kokybės. Daugumos lietuvių ir kitataučių gausiai lankomas kino teatras.

- MARGUTIS -

Vienintelis muzikos, dainų, rimtų, naudingų skaitymų ir sveiko jumoro, lietuvių kalboje išeinantis Amerikoje žurnalas.

Jį redaguoja, žinomas mūsų kompozitorius Antanas Vanagaitis ir metams tekainuoja tik 2 doleriai. Paprašykit savo gimines Amerikoj, kad jie jums užprenumeruotų taip naudingą ir gausiai iliustruotą žurnalą.

— M a r g u t i s —

6755 South Western Avenue.

CHICAGO, Ill.
U. S. A.

- Amerika -

Jungtinių Valstybių Lietuvių Savaitraštį.

Kas savaitė gausite nemaža žinių apie lietuvius visame pasauly. Rasite įdomių straipsnių ir pasiskaitymų. Prašykit gimines Amerikoie, kad jums užrašytų šį laikraštį. Pietų Amerikos šalyse metams 3 doleriai.

— A M E R I K A —

222 So. 9 Str.
Brooklyn 11, N. Y.
U. S. A.

Krautuvė - Baras

V i k t o r o K u č i a u s k o

c. PRUSIA 1851, kampas BOGOTA

Telefonas: — 22. 13. 26. —
Villa del Cerro.

Didelis pasirinkimas visų rūšių maisto produktų. Vietos ir užsienio gėrimai. Kainos ekonomiškos. Lietuviškas patarnavimas Lietuviams nuolaidos.

Krautuvė ir Baras

J o n o G r a m o š a u s k o

c. PERÚ 1992. — Villa del Cerro.

Pirmos rūšies visi maisto produktai ir šviežios daržovės bei vaisiai. Vietos visų rūšių gėrimai Pigios kainos. Skubus ir sąžiningas patarnavimas. Persitikrinkite.

ANELĖ RAULUSKEVICIENĖ

Didelio pasirinkimo, pigių kainų bei mandagaus patarnavimo, visų rūšių maisto produktų krautuvė. Lietuviai prašomi užeiti persitikrinimui.

Calle BOGOTÁ 3217. — CERRO.

Pr. Riboko ir Aizersteino

Meniškų Odos Išdirbinių

Fabrikas

calle RIO BRANCO 1102.

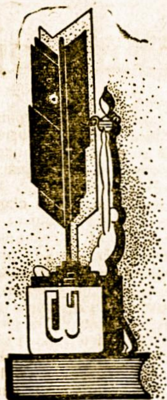
Visoki meniški odos išdirbiniai parduodami urmu ir pavieniai. Lietuviams daromos specialės nuolaidos.

Vienybé

Įdomiausias, plačiai skaitomas, Jungtinių Amerikos Valstybių savaitraštis. Vienybę redaguoja poetas Juozas Tysliava. Metams tekainuoja tik $ 3.50 amerikoniško dolerio.

— V i e n y b ė —

412 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.
U. S. A.

— Lituania Libre —

REVISTA MENSUAL de Ciencias, Artes y Letras

Rio de Janero 4001, CERRO

EDITADA por la ASOCIACION CULTURAL URUGUAY - LITUANIA

Aprobada y reconocida por la Ley del Gobierno Superior de la Nación, con la Personeria Juridica — en el año 1941 —

Organo oficial y propiedad intelectual de la misma. Impresa en la Imprenta Fortaleza

Redacción, Administración e Imprenta Rio de Janeiro 4001 — Cerro —

Redactor Responsable: JULIAN JA[illegible]A[illegible]SKAS
Berna 2347. Cerro

• Administrador
Pedro Korkuzas
Rio de Janeiro 4001
Cerro

Metinė Prenumerata:
Urugvajuje $ 1.50 U·
Argentinoj $ 4.00 Ar·
Amerikoje $ 2 dol.
Perlaidas siųsti administratoriaus vardu.
Raštus siųsti redakcijos vardu.

— Lituania Libre —
Rio de Janeiro 4001
Cerro. Montevideo.
Uruguay.

LAISVOJI LIETUVA

Mėnesinis - Kultūros - Mokslo - Meno - Visuomenės - Kovos - Žurnalas

Metai (Año II) | Montevideo, Balandis - Abril 1946 | Nr. 4 (16)

Mūsų sunkaus darbo rėmėjus, bendradarbius, skaitytojus, lietuvius tremtinius ir visus širdingus patriotus, sveikinam su

Velykų Šventėmis.

Dirbkim. Būkim vieningi. Lai neapleis mus energija ir ryžtumas, o tikėkim, kad kitas

Linksmasis Aleliuja,

Suskambės laisvę atgavusioj Tėvynėj.

«Laisvoji Lietuva»

K. Verax

Como los Soviets provocan el exterminio de las naciones

(Continuación)

Según noticias recibidas últimamente en Nueva York, de las regiones que a la terminación de esta guerra cayeron en la zona de influencia de la URSS, es trasladada a las profundidades de Rusia toda la población de ascendencia no rusa por el motivo de que «los limites fronterizos de la Unión Sovietica deben estar seguros».

Una vez eliminada la población «indeseable» en las regiones occidentales de la Europa Oriental, los plebiscitos que eventualmente se podrían efectuar alli ya no resultarían peligrosos para los Soviets.

Cuando fuere ultimado y deportado todo el mejor elemento nacional, entonces Stalin, tal vez, no tendría vergonzosos reparos en proponer a los anglosajones, durante la conferencia de la paz: «Si queréis, pueden realizarse plebiscitos en Lituania, Polonia y otros partes». Cuando en los hogares lituanos habiten los esclavos del orden comunista traídos desde las regiones del Mar Caspio o los Montes Urales, el destino de la «República Soviética de Lituania» será dispuesto, sin duda, de acuerdo a la voluntad del dictador rojo. Y para que esta repugnante comedia parezca más natural, los lituanos expatriados y los colonistas llevados desde la U.R.S.S. a Lituania deben firmar (aterrorizados por los enkavedistas) que abandonan el lugar o se instalan voluntariamente ...

Por cuanto interesa a los verdugos del Kremlin ocultar sus obras malas, encubren tado con la propaganda de la mentira o el silencio de muerte. Un cable informativo de Moscú anunció entre otras cosas que, por ejemplo, el intercambio de habitantes entre Lituania, Polonia y Ucrania se desarrolla faborablemente y de acuerdo a los planes previos... (5 XII-1944). Informaciones de esta índole sólo pueden engañar a los ignorantes, pero no a aquellos que conocen los Soviets por experiencia propia. Ningún lituano «voluntariamente» cambia su patria por la Siberia. Si alguien, por medio de las torturas firma el escrito de su condena o expatriación propias, ese, en realidad, más condena a sus verdugos que a sí mismo.

(Continuará)

Lietuviška Daina Argentinoje

Istorija pasakoja apie vaidilas, kurie dainuodavo mūsų prosėvių žygdarbius. Kai lietuvių tauta neteko savo didvyrių, kada ant mūsų senelių pečių užkrito baudžiavos jungas, tada darbų nuvarginti kaimiečiai paguodos rasdavo dainoje. Dažniausiai liūdnos ir svajingos būdavo tos jų dainos, ir kartais buvo tai vienintelis jų susiraminimas ir džiaugsmas.

Į lietuvišką dainą mūsų broliai ir sesės, mūsų motutės sukrovė savo vargus, džiugesius, širdies jautrumą, atsiminimus, svajones ir mintis apie gražesnius pasaulius už mėlynųjų marių, kur stovi liepa su aukso viršūne ir kur žėri pilys su žalvariniais vartais. Net ir kasdieninė būtis toje dainoje turi savo prasmingą gražumą ir švelnumą, net ir juodas vargas ten vargeliu vadinamas. Dainuodamas lietuvis ne tik sau širdį graudino, kaip Maironis sako, bet visu gilumu išreiškė savo meninį pamėgimą ir estetinį sugebėjimą. Paprasti lietuviai kaimiečiai kartais šimtus dainų moka atmintinai. Kaip visa lietuvių tauta, taip ir jos daina šiandien kenčia vargą ir sunaikinimą. Kaip Lietuvai neleidžiama laisvę atgauti, taip ir jos dainai trugdoma skambėti, kadangi toji daina lietuviui nuo amžių ne tik savo sielos suraminimas, bet ir geresnių dienų skatintoja, įkvėpėja ir kovų pasiydovė.

Už tai tegalima trokšti ir linkėti, kad ten, kur šiandien mūsų broliai ir seserys yra laisvi, toji daina nenutiltų, bet būtų gaivi, maloniai priimama, palaikoma. Tuo būdu bus saugojama ir gerbiama didelės senos dainų tautos tradicija, palaikomas ir ugdomas brangus grožio lobis. Kad lietuvių liaudies daina yra aukštos meninės vertės, tą yra pastebėję pasauliniai mokslininkai ir rašytojai.

Argentinoje, laimei, lietuviškoji daina ir giesmė turi gerą vadovą ir gerus dainininkus. Prieš penkiolika metų patriotų idealistų pastangomis Buenos Aires suorganizuotas šv. Cecilijos choras atliko ir tebeatlieka didelę kultūrinę misiją. Ukmergietis vargonininkas Vaclovas Rymavičius, choro organizatorius, vedėjas ir kompozitorius, į darbą įdėjo daug sugebėjimų, pasiaukojimo ir nuoširdumo. Nepaisydamas emigranto sąlygose kūrybiniam darbui trugdymų,. jis ne tik chorą lavino, bet jo repertuarą praturtino savais kūriniais. Jis sukomponavo (su savais žodžiais) dešimtį dainų ir religinį «Asperges». Jis ir dabar kai ką naujo harmonizuoja. Laukiame!

Nemažiau šiltų įvertinimo žodžių tenka pasakyti ir apie šv. Cecilijos choro dalyves ir dalyvius. Jų pasiaukojimas lietuviškam reikalui ir meilė dainai visų geros valios tautiečių yra pastebėti su simpatija. Dažnai tik grįžę iš darbų skubėdavo iš tolimų priemiesčių į repeticijas, parengimus, nepaisydami nuovargio ir išlaidų. Kartais sugedusių pašalinių gaivalų dargi pašiepami ir kritikuojami. Bet šis pasiaukojimas padaro, kad patriotiniai vakarai įgyja daug pasiaukimo.

Pažymėtina, jog dabartiniame choro sąstate yra dar pačių pirmųjų jo dalyvių. Tai U. Povilonytė - Bliumbergienė. Z. Juknevičius, K. ir J. Rymavičiai, J. ir St. Poviloniai, J. Grigaravičius, J. Mieliauskas, T. Mikalauskas, A. Stančikas, K. Misiūnas, kuris yra ir reikalų vedėjas. Dabar chorą papildo gausios jaunesnės pajėgos, dalis jau iš čia gimusių.

Sv. Cecilijos choro istorijoje pažymėtina, kad jis buvo statęs net operą «Birutė» ir operetę «Consilium Facultatis». Kelis kart reprezentavo lietuvius šventovėje Lujane Dainavo radiofone ir pernai įdainavo P. Amerikoje pirmąsias lietuviškas plokšteles.

Su choru bendradarbiavo įvairios solistinės pajėgos, iš kurių pažymėtini L. ir A. Grišonai, o sopranas U. Povilonytė - Bliumbergienė ir baritonas E. Orlovas solo partijas išpildo ir dabar. Pats choras dart turi vien vyrų ir vien mergaičių atskiras sekcijas.

Visuomenė kviečiama šiuo šviesiu įvykiu susidomėti, o muz. V. Rymavičiui, choristėms ir choristams linkėtina ilgiausių, vis veiklių ir laimingų metų!

Ks.

Muz. V. Rymavičius

Sv. Cecilijos choro vedėjos ir žymus lietuvių dainos populiarintojas P. Amerikoje.

Pagerbkime Motinas Jų Dienoje

Mes lietuviai, šiemet ypatingose sąlygose minėsime Motinos Dieną.

Nors, kaip visuomet išaušo jaunas pavasaris, artėja milijonais kvepiančių žiedų pasipuošęs gegužis ir giriose suskambo sparnuočių daina, bet Lietuvos Motinai, visa tai tik didina jos begalinį kentėjimą, jos gilų sielvar tą ir temdo ašarų netekusias akis, nes numylėti Lietuvos laukai dar tebegaruoja šviežiu išžudytų ir žudomų sūnų krauju. Paukščių dainas pakeičia šiurpuliais kūną purtanti kankinamų sūnų ir dukterų vaitojimai iš bolševikiškų kazamatų, kalėjimų ir katorgų.

Lietuvos Motinos širdį pasiekia ir niekam neprasikaltusių Lietuvos vaikų kančios Sibiro taigose, Kazakstano smiltynuose bei Altajaus uolose, į kur juos numetė lėtesnei bado ir skurdo mirčiai, puslaukinė komunistinio maro banga, kaip lygiai gyvybę gelbėjusių ir šiandien išsiblaškiusių benamių, nuo Norvegijos fijordų iki Epiro aukštumos, kuriuos seka ir nuolat tyko modernus NKVD sadistas.

Taigi šiandien prieš Lietuvos Motinos išverktas akis beliko tik karo nuodėguliai ir pelenai, kartuvės ir kapai. Ir ji nuolat besiramina tik pagiryje, sukniubusi po kryžiumi ant nužudyto sūnaus ar dukters kapo, pajuodusiu, kančių raukšlėmis išvagotu veidu, sutaršytais plaukais ir sukepusiomis lūpomis tyliai kartodama: «Visogalio valia. Jo gal paskutinį mūsų tautai bandymą nešime kantriai ir prašysime grąžinti ramybę».

Ir juo šiandieną didesnis yra mūsų Motinų kentėjimas, juo Lietuva labiau paversta kapinynu ir ištisu kalėjimu, tuo glaudžiau, iškilmingiau ir didingai minėkime Motinos Dieną. Minėdami ne vien pagerbsime savo Motinas, pasidalysime jos kentėjimų užojauta, bet ir patys. tikrieji Lietuvos vaikai, tą dieną pasisemsime taip reikalingos mums stiprybės mūsų šventojoj kovoj už Lietuvos laisvę. Tik iš palaiminto Motinos vardo iš jos aukojimosi ir begalinės meilės mums ir mes išmoksime daugiau ir su meile aukotis Lietuvai, kuri ypač dabar taip reikalinga mūsų aukojimosi, darbo ir meilės.

Maža būtų pagarbos Motinai ir naudos Lietuvai, jei Motinos Dieną paminėtumėm paprastais šokiais. Turim minėti ne tik plačia, pilnai atatinkama tai dienai programa, bet ir samoningu išsiaiškinimu, kad ir anais sunkiais Muravjovo Koriko laikais, Lietuvos Motina ne tik prie duzgenčio ratelio ir nuolatinėj baimėj, kad neužpultų maskoliškasis žandaras, mokino mus lietuviškai skaityti, bet ji davė mums knygnešius, pirmuosius mūsų pavergtos tautos ža lintojus ir kovotojus už jos laisvę Pats mūsų pagarsėjęs rašytojas kanauninkas Juozas Tumas - Vaižgantas yra pasakęs: «Mylėti tėvynę, jai dirbti, kurti ir gera daryti, mane išmokė mano motinėlė».

Taip, Lietuvos Motinėlė įkvėpė ir Tumą ir Basanavičių su Maironiu ir tūkstančius kitų didvyriškų Tėvynės mylėtojų, kurių nenubaidė nuo tautos darbo nei Muravjovo kartuvės nei baisusis Sibiras. Jos meilė savo vaikams, savo kalbai, religijai ir tradicijoms buvo ir pasiliks toji galia, kurioje gimsta didvyriai mokantieji ryžtis ir aukotis didžiam idealui.

Daug šiandien Lietuvos Motinų ne tik nebeturi vyrų ir vaikų, bet bolševikiškojo siaubo atplėštos nuo gimtosios žemės ir nublokštos į tolimus vargų pasviečius neturi kur galvą priglausti. Pirmoj eilėj prisiminkime jas. Kiekvienas doras lietuvis tą dieną, ar pinigais ar kuo kitu turi aukoti kaip Motinoms, taip ir dešimtims tūkstančių mažųjų lietuviukų našlaičių, nuo kurių labai daug priklausys išsilaisvinusios Lietuvos ateitis.

Tokius uždavinius turėdami šiemet rinksimės minėti Motinos Dieną, kad pagerbus jos vardą ir prieš ją prisiekus, jog dirbsime, kol mūsų Motinų ašaromis ir brolių krauju aplaistyta Lietuvos žemė vėl bus laisva ir nepriklausoma.

B. V- tė.

MYLIMAI MOTINAI

— Kaip kalne rugelių bangos
Lankos nenuvytę, —
Mato, stebi aukšti dangūs, —
Lenkiamės mamytei.
— Kas tiek rūpesčių turėjo?
Tiek vargų pakėlė?
Meldė Didįjį Kūrėją....
Mūsų motinėlė!
— Kaip po kiemą, lanką žalią
Žaidėm kaip plaštakės. —
Mus juk iš mažens dienelių
Saugo mamos akys.
— Ir nuvargus dešinė jos
Mus žegnotis mokė:
Dėkot, dirbti, kaip spaus dėjos,
Rūpesčiai visokie.
Motin! šventėj nūn tavojoj,
Iš visur su'ėkę,
Plezdančia daina kartojam:
Dėkui, mama, dėkui!
— Būsime geri tau, mama,
Kaip tu mums širdulė —
Ilgą amžių, amžių ramų
Melsim tau Dievulio.

Inčiūra.

*

MASKVOS NAUDAI

Klysta sakantieji, kad komunistų diktatūra nieko nesiskiria nuo nacių diktatūros. Tiesa, jog Hitleris ir Stalinas savo valdymo formos žiaurumais, žmonių žudymais ir kitų tautų grobimais nieko nesiskyrė. Bet sukoncentravime visuomenės atmatų, jų sufanatizavime iki idiotizmo, savo propagandos cinizme ir demagogijoj bei nepaprastai Kremliui paklusnių komunistinių bazių įsisteigimu visame pasaulyje, Maskvos despotas toli pralenkė Berlyno despotą. Už alkanų ir beteisių Rusijos žmonių pinigus įsteigtos visose valstybėse šitos komunistinės bazės, šiandien ir aklam pasirodė, kad tai yra sąmoningas, kariškai disciplinuotas ir aklai parėdymus vykdąs, Maskvos imperializmo įrankis.

Eilę metų esame pastebėję, kad kokios tautos, kokio išauklėjimo ir kultūros komunistas nebūtų, jis vistiek keiks savo kraštą ir garbins Rusiją. Jis lengva širdimi parduos savo motiną, nužudys brolį, pames savo kūdikius, uždegs kaimyno trobas, meluos ir laužys garbės žodį, jei tik taip daryti bus jam įsakyta iš Maskvos. Taigi ir nėra ko stebėtis, kad visų tautų komunistai yra tuolygus dresiruotas cirko beždžionių būrys, kuris taip daro ir taip per virvutę šokinėja, kaip Maskva diriguoja.

Neidami toli, mes pažiūrėkim į tariamus Urugvajaus «lietuvius» komunistus, kuriais vadovauja Lietuvos «poselencai» Rakov, Grebenkov, kažkoks «fricas» Brelinger, Jakoibo Sandler ir pora už «gluotnius» darbus su vokiškais pasais atbėgusių, pasiryžo pakalbėti lietuvių vardu ir dar ne kaip, o Pietų Amerikos lietuvių vardu.

Jau kuris laikas, kaip «poselencų» organas «Darbas» kalba apie «kongresą», kuris turėsiąs «numaskuoti demokratijos priešus ir suteikti moralę paramą tarybų Lietuvai».

Apie tariamąjį «kongresą» mes visai nebūtumėm ir kalbėję, nes kalbėjimas tik sudaro garbę, iš apgaudinėjamų lietuvių centų baliavojančiai, tamsios praeities, antilietuviškai ir ištikimai raudonojo imperializmo pastumdėlių šutvei, kokią sudaro «Darbas». Bet radom reikalingu paaiškinti tikriems lietuviams, kad jie žinotų ir būtų atsargūs, nes toki «kongresai» sugalvojo ir siekia juomi pademonstruoti kruvinieji Maskvos enkavedistai, prieš Lietuvos laisvę. Akla enkavedistų valios pildytoja ir išsigimus «Darbo» klika ir čia atlieka tik šlykščią mauro rolę.

Dabar, kai viso pasaulio laisvieji lietuviai beldžiasi į didžiųjų sąžinę ir prašo atitaisyti maskoliškojo imperializmo smurtą prieš Lietuvą, kai kultūringų tautų opinija ir spauda tolyn aiškiau ir aiškiau pasisako prieš rusų neteisybę, kuomet ir didžiosios demokratijos ima nebenusileisti raudoniesiems imperialistams, Maskvos rykliai junta rimtą pavojų. Jiems gali išsprukti ne tik Lietuva, bet ir kitos užgrobtos ir sunaikinimui pasmerktos tautos. Todėl NKVD budeliai kinko į darbą visus savo, visų pavergtų tautų kišlingus.

Toki pat šlykšti prieš savo tautą judošystė yra pavesta atlikti ir mūsiesiems okupantų batlaižiams. Mūsų išgamos gerai žino, kad visas šis jų darbas Maskvos naudai yra pavėluotas, kad jokio Pietų Amerikos lietuvių kongreso jie sušaukti negali, nes lietuviams patriotams perdaug gerai pažįstama, kaip pati, visaip nešvari «Darbo» komunacių šutvė, taip ir už jų pečių pasislėpusių Lietuvos budelių tikslai. Bet jiems ne tas ir reikalinga. Pakvietus ne komunistus, ne tikrus Maskvai parsidavėlius, tokiame «kongrese» greit paaiškėtų kruvinos enkavedisių iltys Todėl, gal jau būsite pastebėję, kad «Darbas» tariamojo «kongreso» nuomonių ieško tik gryno maskoliško kraujo ir bolševikiško kūno drauguose. Na, tas nuomones, senai pagamintas, atsargiai enkavedistų patikrintas ir «reiškia» pasirašyt nemokantieji raudonieji Tamošiai, robaksinės, be «šlovės» bobelės ir net piemenaitė A. Matulevičiutė, kuriai nuo čiulptuko tebėra panosė našutus taip pat «reiškia» savo nuomonę. Pasak «Darbo», tai esą «didelio stažo veikėjai ir žurnalistai».

Šitie tai raudonieji Tamošiai, kelios labai linksmos bobelės ir piemenaitės, vadovaujami draugų: Rakov, Grebenkov, Brelinger, Sandler ir dar kelių panašių «lietuvių» ir sudarys «kongresą», kuris ne tik moralei parems tarybų Lietuvą bet ir pasirašys Maskvos žvalgybininkų pagamintą raštą. O paskui «draugas» Višinskis ar Gromyko sakys: «Ko jūs norit? Va, «Lietuviai» patenkinti mūsų okupacija, Jie jokios nepriklausomybės nenori». Tai ir viskas ko šis «kongresas» siekia.

Antras, «Darbui» nemažiau svarbus šio «kongreso» uždavinys, tai pasipinigavimas. «Darbas» jau paskelbė, kad šitam reikalui jie išleidę bonus, nuo 20 centesimų iki 5 pezų ir lietuviams jie belieką vien tik išpirkti. Vadinas, Urugvajaus lietuviai turi dar primokėti raudoniesiems kišlingams, kad jie užgirs bolševikų okupaciją ir lietuvių žudymą Lietuvoje bei jų tremimą į Sibirą, o mūsų kišlingai nuvyks už tuos pinigus Argentinon gauti vieną kitą parašą, kokiam nors bolševikų jūrininkui iškels balių ir ne vienas įsitaisys komisariška kostiumą.

Šis «kongresas» taipgi ir ant dviejų kėdžių sėdinčius «pilsanus» reikiamai parodys. Kas rems šį šlykštų brolių pardavimo ir Maskvos imperializmo stiprinimo darbą, kas jiems aukuos ar kitaip rems, tas aiškiai išeis prieš Lietuvos nepriklausomybę ir tokį be ceremonijų mes traktuosime pagal kainą.

Patriotas.

Kaip Danijos Lietuviai Minėjo Vasario 16-ja

Danijoje esą lietuviai - pabėgėliai, apgyvendinti Henriksholmo stovykloje, Vedbaeke, iškilmingai paminėjo Vasario 16 d. šventę. Šventė buvo pradėta 10 val. visų stovykloje esančių lietuvių susirinkimu. Po Tautos Himno stovyklos patikėtinis J. B. padarė atitinkamą šventies nuotaikai praeities apžvalgą. Po apžvalgos buvo perskaityta Malda Už Tėvynę. Prie stovykloje, specialiai parengto altoriaus buvo atlaikytos šiai šventei pritaikintos pamaldos. Per pamaldas buvo giedamos lietuviškos giesmės ir St. Ž. smuiku pagrojo «Ave Maria». Pabaigoje V. V. vadovaujamas oktetas pagiedojo «Apsaugok Aukščiausias». Per pamaldas buvo pašventinta lietuvių tautinė vėliava, prie kurios asistavo skautai. Šiai šventei pritaikintą pamokslą pasakė, pamaldas laikęs didelis lietuvių draugas danas, katalikų kunigas B. Hacke. Jis turiningo pamokslo pabaigoje lietuviškai pasakė: «tauta, kuri garbina Mariją - nepražus». Minėjimas ir pamaldos praėjo nepaprastai pakilioje patriotinėje ir religinėje nuotaikoje. Po pamaldų išsirikiavusi lietuvių skautų draugovė «Nemunas» su skautininku J. Vanagu prieky, priėmė savo narių - kandidatų įžodį ir tuo draugovė pagausėjo tikraisiais nariais.

Vasario 17 d. įvyko Vedbaeko. Vasaros Teatro salėje, viešas minėjimas su plačia menine programa. Šiame minėjime buvo 3000 lietuvių draugų ir geradarių - danų. Be to, paminėjime dalyvavo Lietuvos Generalinis Konsulas B. Nielsen, kuris ir dabar yra didelis lietuvių pabėgėlių ir jų reikalų užtarėjas. Minėjime taip pat dalyvavo buvę Lietuvos Danijoje ir Danijos Lietuvoje konsulatų tarnautojai, latvių ir estų Legationsrat atstovai, danų - lietuvių draugijos nariai ir daug svečių. Minėjimą atidarė Henriksholmo stovyklos patikėtinis J. Bendorius. Kalbas pasakė tos pat stovyklos inspektorius danas S. Sandel, jis nuoširdžiais žodžiais atsiliepė apie Lietuvą, lietuvius ir pabėgėlius, doc. M. Biržkas, savo išsamioje kalboje apžvelgė lietuvių kovas dėl nepriklausomybės atgavimo. Generalinis konsulas B. Nielsen papasakojo savo įspūdžius iš nepriklausomo ir gražiai besitvarkančio Lietuvos gyvenimo. Vasario 16 proga sveikino: estų, latvių įgaliotiniai, Švedijos lietuvių atstovas A. Stimutis, keletas žymių danų ir k. Daug sveikinimų iš danų gauta telegramomis ir laiškais. Po oficialiosios dalies įvyko koncertas, kuriame pasirodė: vyrų choras, mišrus oktetas, baletas, tautiniai šokiai, deklamacijos, skautų draugovė «Nemunas» ir kiti. Meninė programa danams paliko didelio įspūdžio. Po šventės Henriksholmo lietuviai iš Danų Raudonojo Kryžiaus įgaliotinio, šios stovyklos inspektoriaus, gavo padėkos raštą, ir pagyrimą dėl nepaprastai nusisekusios ir didelės šventės, kurioje lietuviai pasirodė nepaprastai gražiai ir tvarkingai.

D. L.

LIETUVIAI BENAMIAI ŠVEDIJOJE

Mažutė Lietuvos sūnų bei dukrų dalelė, vos 5 šimtukai yra prisiglaudę Švedijos žemėje. Vieni jų yra jau nuo pirmosios bolševikų okupacijos, kiti nuo 1944 metų rudenio, o tik maža saujelė baigiantis karui, ar net jam jau pasibaigus į čia atvyko. Tarp šitos tautiečių saujelės rasime visokios profesijos ir luomo žmonių. Per tris nuošimčius yra tokių, kurie ilgai išbuvo nacių koncentracijos stovyklose. Bet kietas pasiryžimas ir lietuviškas užsispyrimas juos laimingai atvedė Švedijon, kurioje laukia kada galės grįšti išsiblaiviusion Tėvynėn. Nors kaip nėra apniukusi Lietuvos padangė, bet benamis lietuvis Švedijoje yra tvirto nusistatymo ir žino, kad teisingumas kartą laimės.

Visi Švedijos lietuviai jau dirba įvairiuose darbuose. Vieni fabrikuose, kiti ligoninėse ar restoranuose, o studentai studijuoja ir rengiasi ateičiai. Kas blogiau, kad lietuviai yra išsimėtę po visą kraštą. Tik Eskilstūno pramonės centre gyvena net 65 lietuviai, kurie ir gali ką nors patriotiško nuveikti. Švedijos lietuvių išsimėtymą labai apgailėjo ir BALF pirmininkas kun. dr. Končius, kai jis čia lankėsi. Tačiau kiek bei kaip sąlygos leidžia, dirbama ir čia. Mūsų judėjimo direktyvos eina iš Stockholmo, kuriame daugiau ir mūsų inteligentų randasi. Tenai išeina ir retatorium spausdinamas dvisavaitraštis «Svetur».

Kaip ir kokios kliūtys nebūtų, bet Švedijos lietuviai yra vieningi, patriotiniai nusiteikę ir kupini ryžtingos energijos kovoti už pavergtos Tėvynės ir žudomų brolių laisvę. Bolševikų smurtas nebus amžinas. Jis susilauks nacių likimo ir turės pasitraukti Azijon su savo žiaurumais ir viską griaunančiu komunizmu. Dar grįšime laisvon ir nepriklausomon Lietuvon.

Benamis A. Ss.

Rašo: Edvardas Grėbliūnas.

Taip jie gina darbininku reikalus

Savo šiuo rašinėliu, noriu nors suglaustai pasidalyti su gerbiamais «Laisvosios Lietuvos» skaitytojais, apie vieną, kad ir mažą, bet komunistams būdingą įvykį, kurie siekdami savo nesiskaito nei su priemonėmis, nei amžiumi nei ekonomine padėtimi.

Nors dar teturiu 16 metų, bet jau dirbau fabrike, kuriame taip pat dirbo žymi dalis Lietuvių komunistų.

Jie, kažkodėl ėmė mane kandžioti darbo laike ir kur pasisukdami kartoti: «Edvardas Grėbliūnas yra fašistas. Jis nori Stalino galvos. Jis kenkia darbdaviui». Tokie pradžioje menki gnaibymai iš jų pusės vis didėjo, kol jie pasiekė savo ir mane iš darbo išgraužė.

Daug yra pasaulyje dorų lietuvių patriotų, bet daug yra ir išgamų. Tame fabrike tik aš vienas lietuviškai galvojau. Jau per Vasario 16-ją šių metų, jie man išdrožė, kad jokios Lietuvos Nepriklausomybės jie nepripažįsta ir kad aš būdamas jaunas vaikinas einąs blogu, fašistų, gyvulių ir nenaudėlių keliu, o turįs eiti «darbininkų keliu». Staliną, esą reikalinga laikyti Lietuvos didvyriu, jos išgelbėtoju, kuris atnešęs «tikrą laisvę» Lietuvai.

Tokių įžulių, gramėzdinių ir įžeidžiančių dalykų jie man prisakė be galo. Nutylėti nebegalėjau ir pasakiau: «Aš einu pas lietuvius, o ne fašistus. Pas lietuvius, kurie myli savo šalį ir siekia atgauti jos laisvę, tai rodos, kad toks mano kelias nėra blogas ir jokio fašizmo čia nėra. Aš taip pat esu darbininkas, bet ar privalu darbininkui garbinti imperializmą ir diktatūras, kurios visos vienodos ir vergiją nešančios. Kaip tatai galim garbint Staliną, kuris smurtu užgrobė Lietuvą, padarė ją Rusijos provincija, o tikruosius lietuvius masėmis tremia į Sibirą arba vietoje šaudo».

Tuomet jie pakartoję, kad, vistiek Lietuva «esanti laisva» kategoriškai pasiūlė stoti nariu į jų «lietuvišką klubą». Man griežtai atsisakius, jie ėmėsi kitų priemonių. O čia dar matė, kad Vasario 16 deklamavau ir dalyvavau «Vyties» chore. Jie taipgi žinojo, kad padedu darbu ir bendradarbiauju «Laisvojoj Lietuvoj». Bet iki šiol niekad negalėjau pamanyti, kad jie būdami suaugę žmonės, taip pat darbininkai imtųsi prieš mane 16 metų jaunuolį tokių priemonių kurios išėdė mane iš darbo.

Tuojau po šito, jie nuvyko į komunistų «Sindikatą» ir pripasakojo, kad aš esąs nacis, fašistas, kuris galįs pakenkti sindikatui, o fabriko savininkui žydui įkalbėjo, kad jei jis laikysiąs mane darbe, tai jie visi nedirbsią. Niekingai tam žydui nupasakojo kad aš esąs hitlerininkų partijoj ir buk kalbąs, kad visiems žydams esą reikalinga galvas nukapoti. Žinoma, sudarius tokią atmosferą ir taip jiems neatleidžiamai velkiant, aš buvau iš darbo pašalintas.

Bet apsirinka lietuviški išgamos. Siuo keliu jie nenueis toli ir neprisirinks pasekėjų. Aš nepykstų ant Stalino ir rusų. Jie kaipo rusai stengiasi didinti savo «vergų» imperiją, jie grobia svetimas žemes ir naikina silpnesnes tautas Tai savo rūšies, rusiškai bolševikiškas «patriotizmas». Bet aš negaliu suprasti ir nors kiek vertinti, taip dvasinei sugedusius lietuviškus išgamas. Jiems rusas karia tėvą, brolį veža į Sibirą, jo vieton pasodina mongolą, o jis dėkoja rusui. Ir dar nori, kad ir kiti kruvinam enkavedistui dėkotų. Manau, kad tokių dvasios invalidų neturi nei puslaukinės tautos.

Jie taipgi visur giriasi, kad gina darbininkų reikalus, o tikrumoje ėda juos iš darbų, melagingai skundžia ir provokuoja ir net nešvariai išrauoja visokių aukų ir elgėtavimų išmislais. Vienok darbininkai ima pažinti šituos vilkus avių kailiuose Ir greit jie nebeturės vietos darbininkų tarpe.

Mažas mano pavyzdys dar kartą tvirtina kas yra komunistai, o man nukentėti nuo jų už lietuvybės darbą jokios negarbės nesudaro. Priešingai, tas mane grūdina ir skatina daugiau dirbti.

Lietuviai turi saugotis komunistų, kaip užkrečiamos ligos, nes kurie parduoda gimtąjį kraštą, tie lengvai parduos draugą ir motiną.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

U. J. Draugija «Vytis» ruošia nepaprastai įdomų ir didingą Motinos Dienos minėjimą.

Vytiečių ir bendrai lietuvių motinų pagerbimo minėjimas-popietis įvyks sekmadienį, gegužės mėn 12 d. š. m. «U. L. Kultūros Draugijos» patalpose, gatv. Rio de Janeiro 4001, 5 val po pietų. Villa del Cerro.

Programą sudarys maestro Vytauto Dorelio specialį paskaita apie motinas. Vytiečiai padainuos 4 balsais žymiausią ariją iš pagarsėjusios vietinės operetės, o jaunuoliai vaidindami sudainuos labai idomų juoką, apie «Blusą Ilgakojė».

Bus taip pat suvaidintas atatinkamas «Motinos Dienai» veikalas. Vėliau deklamacijos ir kiti įvairumai.

Baigus programą eis šokiai prie geros ir specialiai šiam minėjimui nusamdytos orkestros. Vytiečiai dideliu pasišventimu ruošiasi prie programos ir kviečia visus lietuvius atsilankyti Motinos minėjiman.

Kas Ir Kam Gandus Skleidžia

Jau kuris laikas, kaip piktos valios žmonių, mūsų kolonijoj yra sėjamos pramanytos nebūtybės ir intrigos, kad jomis pakenkus «U. L. Kultūros Draugijai» ir jos leidžiamai «Laisvajai Lietuvai». Ir kas būdingiausia, tai kad šituos gandus daugiausiai platina sukti grašiagaudos, patentuoti kailiamainiai ir kolonijoje žinomi kaipo prastos moralės asmenys, tiek savo privačiame gyvenime, tiek ir visuomenės veikloje.

Mes, ne šiems piktų gandų skleidėjams, bet patriotinei mūsų visuomenei pakartotinai norim pažymėti, kad į «U. L. Kultūros Draugijos» narius ne tik priimam, bet ir prašom ateiti, kaip tikrą, lietuviškai galvojantį socialistą taip tautininką, kaip lietuvį kataliką, taip laisvamanį. Draugija niekad nemanė pakeisti savo principų, taigi nepartinėse jos ribose užtenka vietos visų pakraipų doriems lietuviams, kurie nori pasidarbuoti mūsų kultūros palaikymui išeivijoj ir pavergtos Lietuvos laisvei.

Kaip anksčiau, taip ir dabar mes sakome, kad raudonoji bolševikų diktatūra nieko nesiskiria nuo rudosios nacių diktatūros, kaip savo režimu, taip ir godaus imperializmo apetitais. Taip gi ir dėl tariamų partijų, mes pasiliekam nuomonės, kad Urugvajaus lietuviams, kurių dauguma neturi net pilietinių teisių, jos yra tik tuščias laiko ir sunkiai uždirbtų centų eikvojimas. Čia buvo ypatingai daug priorganizuota partijų ir organizacijų, bet kur jos šiandie visos?

Kai kas šituos nepasisekimus aiškina dėl blogų asmenybių, patekusių «partijos» vadovybėn, dėl noro vadovauti, dėl vienokio ar kitokio «politinio nesubrendimo». Gal tame ir tiesos kiek yra, bet daug daugiau klaidingos galvosenos. Visos tos «partijos ir partijėlės» dingo be pėdsako todėl, kad jau ir taip negausią mūsų koloniją buvo suskaldę į atomus ir supiudę bei apvylę visuomenę iki aukščiausio laipsnio, kuri tik dėl to ir dabar dar yra abejinga rimtai daromam darbui Antra, jas kūrė tie patys, kurie turėjo pelno arba sąskaitų suvedimo tikslus, kuriems rimtas ir išeivijai naudingas darbas niekad į galvą neatėjo Tie patys ir dabar stengiasi kenkti kūrybiniam darbui.

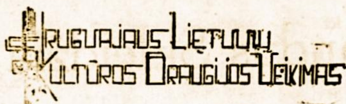
Jie buvo dideli idealistai ir kas tik nori, kai jautė litą. Dingo litas ir šitie «kankiniai už ideją», kaip niekingos reptilijos nušliaužė prie červonco. Tai be principų, išsigimę ir dvasiniai supuvę žmonės, Prisiminkime tik laiką ir pas mus, Urugvajuj. Kai buvo jaučiama galimybė prie lito pasišildyti, mes matėm žmonių, kurie bažnyčioje visa gerkle šaukė «pulkim ant kelių», varžėsi dėl tautiškumo, o šiandie tie patys žmonės aukoja dešimtis pezų Lietuvos okupantams, neša vainikus ant Stalino diktatūros atstovo kapo, dalyvauja komunistų parengimuose ir bendradarbiauja jų spaudoje. Lygiai ir vakar buvę socialdemokratai, čia organizavę sąjungą, labai smerkę diktatūrą, bet pajutę červoncą, spiovė vakarykščiems draugams bei demokratijai į veidą ir šliužiškai atsigulė ant pilvo prieš bolševikų diktatūrą, nuėjo mokytojauti komunistams ir Paliekn io slapyvarde komunistų «Darbe» išsigimusiai šmeiždamas pasaulio demokratiją, kelia į padanges raudonojo caro diktatūrą.

Iš virš pasakyto, nereikia suprasti, kad mes taip manome apie daugelį. «Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugiją» sudaro ne viena srovė. Čia yra socialistų, tautininkų, katalikų, laisvamanių ir kitų. Bet turim bendrą kalbą ir bendrą darbą, nes ją sudaro ne pelnagaudos, ne pigiai išparduodantieji idėjas, bet pirmoj eilėj lietuviai, kuriems rūpi nepriklausoma ir pačių lietuvių valdoma Lietuva.

Baigdamas noriu priminti, kad mums, Urugvajaus lietuvias dabar kaip niekad reikalinga sujungti dar sveikomis pasiliksias jėgas. Ir katalikas ir socialistas, tautininkas bei ki taip manantis lietuvis, dabar kaip niekad yra šaukiamas pavergtos Lietuvos ir po pasaulį išblaškytų jos vaikų dirbti išvien. Todėl visi kokių įsitikinimų nebūtumet, bet jei jaučiatės tikrais lietuviais, nepasiduokit piktiems gandams, neklausykit Lietuvos laisvės priešų išmislų, bet stokit draugijon nariais ir padėkit dirbti Tik bendrai daug padarysim, išvengsim klaidų ir buvusias pataisysime, o mūsų vieningas darbas tikrai vainikuosis gausiais vaisiais

Ateikit su lietuvišku nuoširdumu, su patriotiniu ryžtumu padėti okupuotai Lietuvai ir jos tremtiniam ; ne blogų tikslų draugiją pakreipti vienon ar kiton politinėn pusėn. Jei vieni ar kiti imtų draugiją traukti savo nuomonės pusėn, ji tuomet virstų grupės draugija ir susilauktų to paties likimo, kokio sulaukė visos iki šiol buvę organizacijos. Todėl mes, kviesdami ateiti į draugijos narius visus geros valios lietuvius, kad pakėlus draugiją ir išlaikius žurnalą, primenam, jog stengsimės draugiją laikyti senuose jos principuose ir priešintis jos kreipimui į kraštutinumus. Tegul ji ir buna nepartinė «U. L. Kultūros Draugija», arba vienas lietuvybės žydinys, kuriame visi lietuviai patriotai gali darniai ir broliškai dirbti Lietuvos laisvei ir mūsų kolonijos gerovei.

Petras Korkuzas
«U. L. Kultūros Draugijos» iždininkas ir «Laisvosios Lietuvos» administratorius.

PRAŠOM NEUŽMIRŠTI

Kad sekmadienį, gegužės 12 d. š. m. «U. L. Kultūros Draugijos» patalpose įvyks iškilmingas Motinos Dienos minėjimas. Programą sudarys: įdomi paskaita, vaidinimas ir lietuvių dainų koncertas bei deklamacijos. Prasidės lygiai 5 val. po pietų.

Šokiams gros specialus orkestras.

LIETUVIAI TREMTINIAI PRAŠO

«Laisvosios Lietuvos» redakcija gauna laiškus nuo lietuvių tremtinių iš Švedijos, Danijos, Vokietijos, Belgijos, Austrijos, Italijos, Prancūzijos ir net tolimosios Indokinijos. Tuose laiškuose mūsų broliai, be savo kasdienių vargų ir rūpesčių, ypatingai nusiskundžia ir lietuviškos patriotinės spaudos trukumu. Redakcija kiek galėdama tenkina tremtinių prašymą, bet jai vienai, be talkos nuoširdžių lietuvių patriotų būtų persunku.

Mūsų kolonijos kapelionas, gerb kun. Stan. Grigaliūnas pasiūlė šį reikalą taip išspręsti. Jis pasakė: «Lai kiekvienas rimtas lietuvis patriotas užprenumeruoja vienam tremtiniui metams «Laisvąją Lietuvą» ir lai veda su tuo tremtiniu susirašinėjimą. Tai bus visiem naudinga. Užprenumeravęs vienam tremtiniui žurnalą ir vesdamas su juo susirašinėjimą, jis sužinos daug iš Lietuvos ir tremtinių gyvenimo, tremtinys turės žurnalą ir ryšius su laisvaisiais lietuviais, o redakcijai palengvės finansinis sunkumas». Čia pat kapelionas ir užprenumeravo vienam lietuviui tremtiniui «Laisvąją Lietuvą» į Daniją.

Urugvajaus ir Argentinos lietuviai patriotai, pasekite šį patriotinį pavyzdį ir užprenumeruokit tremtiniam «Laisvąją Lietuvą». Kiekvienam, kuris užprenumeruos, tam duosime to tremtinio adresą, kad susirašinėtų ir tuo pačiu paįvairintų liūdnas bei pilkas brolių tremtinių dienas.

PRAŠOM

«Laisvosios Lietuvos» administracija pakartotinai ir nuoširdžiai prašo gerbiamuosius skaitytojus ir savo atstovus, kad prenumeratų pinigus siųstų išpirkę Giro Postal ir Valor Declarado, administratoriaus Petro Korkuzo vardu Taip siunčiami pinigai yra gaunami be didelių keblumų.

Amerikos lietuvius užsiprenumeruojančius «Laisvąją Lietuvą», prenumertas prašom siųsti doleriais, įvertintuose laiškuose ir taip pat administratoriaus vardu.

NAUJOS PLOKSTELĖS

Paskutinėmis dienomis New Yorke, per Mutual WOR studijas, žinomas Amerikos lietuvių muzikas Adomas Jezavitas ir jo radijo orkestras įgrojo naujas lietuviškas plokšteles. Kartu prie šokių muzikos, liaudies daineles įdainavo Violeta Pranckus ir Edna Rokas, duetus. Naujas ir gražias šias plokšteles jau išleido Continental Rekordų Ko.

Rep.

LIETUVIŲ ŽINIOS

Periodinis Danijos lietuvių tremtinių žurnalas Tai rūpestingai suredaguotas ir meniškai atspausdintas stambus leidinys. Jo turinys pilnai nušviečia lietuvių tremtinių gyvenimą ir jų vargingus rūpesčius Europoje. Jis ypatingai įdomus ir lengvai skaitomas. Pamatyti jį galima «Laisvosios Lietuvos» redakcijoje. Taip pat ir užsiprenumeruoti.

THE BALTIC REVIEW

Jau gavome Nr. 2 ir 3 šio stambaus Pabaltės mokslininkų bei rašytojų žurnalo anglų kalba. Mokantieji anglų kalbą gali jį įsigyti ir užsiprenumeruoti «Laisvosios Lietuvos» redakcijoje

MARGUČIŲ KONKURSAS

Velykų proga, «U. L. Kultūros Draugija» paskirdama kelias premijas, surengė Velykų Margučių konkursą. Konkurse dalyvavo: V. Bagurskas, A. Vitkauskaitė, V. Diponaitė, F. Grigas, V. Alekna, V. Cirpus, E. Grébliūnas, S. Žukelytė, G. Pagarauskaitė ir V. Balkonis.

Pirmą premiją laimėjo moksleivė G. Pagarauskaitė, antrą V. Bagurskas, trečią V. Alekna, ketvirtą V. Cirpus ir penktą V. Diponaitė. Už meniškus margučius, pagirimą ir dovanas gavo: F. Grigas, E. Grėbliūnas, S. Žukelytė ir A. Vitkauskaitė.

Konkurso Komisiją sudarė: J. Ramonas, A. Brazys, J. Bislys ir P. Korkuzas.

NARIAMS IR SKAITYTOJAMS

Kadangi draugijos iždininkas ir «Laisvosios Lietuvos» administratorius, būna raštinėj kiekvieną dieną nuo 7 val. vakaro, o sekmadieniais visą dieną, todėl gerb. draugijos draugijos nariai prašomi rasti progas apsimokėti nario mokesnį ir už «Laisvąją Lietuvą», nes visus aplankyti dažnai būna neįmanoma.

Gerbiami žurnalo atstovai prašomi taip pat atsiskaityti su administracija, nes sekančiame žurnalo numery reikės skelbti naujieji skaitytojai.

Administracija.

VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

«Urug. Liet. Kultūros Draugijos» visuotinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės mėn. 19 d. 4 val. po pietų, draugijos bustinėje c. Rio de Janeiro 4001. Cerro.

Bus svarstoma ypatingai svarbūs draugijos ir spaudos reikalai, todėl visi nariai prašomi punktualiai dalyvauti. Susirinkime bus priimami nauji nariai, narių mokestis ir žurnalo prenumeratos.

Valdyba.

SKAITYTOJAI DOVANOSITE

«Laisvosios Lietuvos» šis numeris, dėl Velykų švenčių ir nenumatytų įvykių spaustuvėje išėjo kiek suvėluotas, už ką labai atsiprašom gerb. skaitytojus. Ateityje tas nepasikartos ir «Laisvoji Lietuva» reguliariai išeis, kiekvieno mėnesio antrosios pusės pirmosiomis dienomis.

Administracija.

PADĖKIME SUSIRASTI SAVUS

Per «Laisvosios Lietuvos» redakciją, šie lietuviai tremtiniai paieško savo giminių:

Vytauta Butrimas, gyvenąs Danijoj, paieško brolio Alberto Butrimo, gyvenančio Urugvajuje. Povilas Rapševičius, gyvenąs Vokietijoje, paieško brolio Vlado Rapšio, gyvenančio Urugvajuje. Povilas Burneikis, gyvenąs Vokietijoj, paieško Rapolo Bakanausko, gyvenančio Urugvajuje ir Juozo Aršausko, gyvenančio Argentinoje Paulina Mílenkienė gyvenanti Bavarijoj, paieško savo sesers Onos Kanapackaitės, gyvenančios Urugvajuje. Jonas Misiūnas, gyvenąs Danijoj, paieško savo dėdės Augustino Misiūno, gyvenančio Urugvajuje ar Argentinoje. Kazys Savačanskas, gyvenąs Švedijoje, pakartotinai paieško savo tėvo Aleksandro Savačansko, kuris yra mechanikas ir gyvena Montevideo mieste. Edvardas Stunžėnas, gyvenąs Bavarijoj, paieško savo pusbrolio Juozo Stunžėno, gyvenančio Brazilijoje. Juozas Buškevičius, gyvenąs Bavarijoj, paieško savo seserų Antosės ir Veros Buškevičiūčių, gyvenančių Argentinoje, Buenos Aires mieste. Petras Lapienis, gyvenąs Danijoj, paieško savo dėdės Kazio Kuprio, gyvenančio Argentinoje.

Paieškomi arba apie juos žinantieji gali kreiptis redakcijon dėl smulkesnių žinių ir adresų gavimo.

NAUJI LEIDINIAI

«Laisvosios Lietuvos» redakcija pradėjo gauti du nauju lietuvių laikraščiu, tai «Kalifornijos Lietuvis», leidžiamas Los Angeles ir San Francisco Amer. Liet. Tarybos Skyrių ir Švedijos lietuvių dvisavaitraštį «Svetur», kuris ypatingai turiningas, meniškas ir įdomus.

REDAKTORIUS ATSAKO:

V. Sčerbauskui, Indokinijoj. — Laišką gavome ir «Laisvąją Lietuvą» sinčiam. Mūsų broliški sveikinimai ir linkėjimai lietuviams, Svetimšalių Legiono kariams.

P-lei M Balkauskaitei, Anglijoj. — Tamstos mums siųstus tremtinių raštus gavome ir širdingai dėkojam už nurodymus. Raštais pasinaudosime, o tamsta patarpininkausite tremtiniams ir su žurnalu.

K. Vidikauskui Philadelphijoj, — Eilėraštį gavome. Talpinsim. Neužmirškit mus toliau.

Rev A. Sabas, Madrid. — Laišką gavome ir «Laisvąją Lietuvą» pradėjom siųsti.

A. Šs, Svedijoj. — Raštus gavome ir pasinaudosime. Ačiu. Prašomų laikraščių jums jau pasiuntėm.

L. S-us, Paryžiuje. — Laišką gavome ir žurnalą siunčiam. Ačiu už žadėjimą tarpininkauti.

J. Jus, Vokietijoj. — «Laisvąją Lietuvą» pasiuntėm nurodytu adresu.

A. Gs, Donijoj — Rašiniu pasinaudojome, ačiu ir neužmirškit mums parašyti. Palaitienės brolį suradom.

Mr. Budrikas, Amerikoj. — Prenumeratą ir raštus gavome. Ačiu, jais pasinaudosime.

J. Gs, Danijoj. — Ačiu už raštus, žurnalą ir linkėjimus. Prašom nepamiršti mūsų ir toliau. Tamstos laišką įteikėm prašytam asmeniui Argentinoje.

B Bs, Austrijoj — Ačiu už nurodymus. Jais mielai pasinaudosime. Jums žurnalą ir X. X išsiuntėm.

J. Kirvelaitis, Vokietijoj. — Laišką gavome ir ko prašėt išpildėm.

Br. Ketarauskui, Vokietijoj — Raštus sunaudosime, ačiu.

DĖKOJA

Panelei Stasei Žukelytei, kuri Velykų loterijoj išlošus dailės paveikslą padovanojo jį «U. L. Kultūros Draugijai» ir p. Antanui Stendeliui, parūpinusiam «Laisvės Varpui» meniškus rėmus, lietuviškai dėkoja:

U. L. K. Draugijos Valdyba.

LIBRERIA Y JUGETERIA

— SELECTO —

de

Hosmar Gerin

Calle GRECIA 4215 Cerro.

Al lado del Cine.

Ofrece toda su mercadería a un 30% de rebajo a los suscriptores de esta revista. Libros castellano y extranjero.

Religinis Puslapis

Tvarko: kun. Stanislovas Grigaliūnas

Linksma Diena....

Po rimties, susikaupimo ir atgailos laiko, gavėnios, pradedame linksmąjį velykų laikotarpį. Tai džiaugsmo ir dvasios pakilimo laikotarpis. Ir kodėl gi nesidžiaugti, jei «linksma diena mums nušvito, visi troškom džiaugsmo šito. Kėlės Kristus, mirtis krito. Aleliuja, Aleliuja» (Velykinė giesmė). «Apie tai jums esu sakęs, kad džiaugtumėtes mano džiaugsmu ir jūsų džiaugsmas būtų pilnas» (Jon. 15, 11). Ir niekas jūsų džiaugsmo neatims» (Jon. 16, 22).

Džiaukimės, nes «Žodis tapo kūnu ir gyveno mūsų tarpe» (Jon 1, 13). Jei tik gerai pasinaudojome gavėnios laiku, Kristaus kančia, sutvarkėme mūsų sažines, tai belieka tiktai džiaugtis. Štai ka sako Šv Dvasia evangelisto lūpomis: «Linksminkitės ir šokite iš džiaugsmo, nes jums yra skirtas didis atpildas danguje« (Luk. 6,23). Dvasinis džiaugsmas paeina iš sielos artumo su Dievu. Juo žmogus bus artimesniame sątykyje su Dievu, juo bus linksmesnis, nors ir dideliuose nepasisekimuose. Žinoma, čia nekalbama trumpalaikius, žiežirbinius linksmumo pasireiškimus kokio nors žemiškio pasisekimo, įsigėrimo proga ir t.t. Imkime klasinį Sv. Elzbietos, Vengrijos karalienės, pavizdį. Ji dar maža būdama pastebi, kad kai kurie asmenys meldžiasi labai rimta ar net rusčią veido išraiška ir sako: «Kodėl jie taip meldžiasi? Atrodo, kad Gerąjį Dievą nori pagązdinti».... Ji gi visuomet melsdavosi linksma veido išreiška. Atsitinka nelaimė: miršta vyras. Lieka našlė. Įpėdiniai ją išvaro iš rūmų. Eina elgetauti linksmai giedodama «Te Deum laudamus». Tai didvyriškumas!

Kaip graži, nedirbtina nuotaika yra sielos grinumo atspindys, taip nuolatinis paniurimas, nerviškumas, liūdėsys, yra vidujinio pakrikimo ženklas. Iš tos ligos reikia gydytis. Jog plaučiais sergą ligoniai eina į kalnus, kvepuoja kalnų oru. Dvasios ligoniai: sursum corda. Aukštyn širdis .. !

Dvasinis džiaugsmas yra Dievo dovana, bet drauge ir mūsų nuopelnas. Dievas nori, kad už tai kovotume ir prašytume Jo pagalbos

Atverkime mūsų sielos dirvą, kad Viešpats joje pasietų šventą džiaugsmą ... Tesužydi mumyse lietuviško pavasario gėlės ... Mūsų kilnūs darbai teduoda gausų džiaugsmo derlių, kurio niekas iš mūsų neatims (Jon. 16,22).

Aleliuja!

PRANŠIMAS

Kadangi Montevideo Arkivyskupas kun. Stan. Grigaliūną priskyrė prie savo katedralinės bažnyčios, tai lietuviškos pamaldos, pradedant gegužės mėnesiu, Cerro parapijos bažnyčioje tegalės būti tiktai vieną kartą mėnesyje, būtent, kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 10 val.

AR TURIME SIELĄ?

Taip. Dalykas neabejotinas. Jog mumyse kas tai gyvena, mūsų kūno sąnariams įsako judėti, veikti. Mumyse kas tai jaučia, pergyvena, pažįsta, mąsto ir laisvai veikia. Tuo gi tarpu mūsų kūnas patsai savaimi nejuda, nejuda, neturi gyvenimo, atjautimo, supratimo, valios. Taigi mumyse yra kas tai nepaprasto, skirtingo nuo kūno. Tasai «kaž kas» ir yra mūsų siela.

Sielos ypatybės: dvasinė, laisva ir nemari. Sielos dvasingumą tvirtina jos veiksmai, kaip Dievo buvimą Jo darbai. Pagrindinė taisyklė: kiekvienos būtybės darbai panašūs į jo prigimtį. Mūsų siela atlieka dvasinius veiksmus: mąsto, sprendžia, duoda parėdymus. Taigi ji yra dvasinė.

Mūsų siela yra laisva, gali laisvai veikti, pasirinkti gėrį ar blogį. Pati gyvybė savaimi ne atsiranda. Viskas paeina iš Dievo. Taigi Dievop ir turi grįžti.

LIETUVIS URUGVAJUJE

IŠ VYTIEČIŲ VEIKLOS

U. J. Draugijos «Vytis» Valdyba praneša savo nariams kad kiekvieną sekmadienį nuo 2 val. po pietų, gatvėje Rio de Janeiro 4001 įvyks dainų ir vaidybos repeticijos, o vėliau įvairūs sporto žaidimai.

Vytiečiai, prijaučiantieji ir bendrai lietuvių jaunimas bei suaugę, kurie myli meną ir sportą prašomi dalyvauti.

Valdyba.

ATSISTATYDINO

U. J. Draugijos «Vytis» kasininkas Jonas Blaževičius, dėl susidariusių jo kasdieniuose reikaluose nepalankių sąlygų iš kasininko pareigų atsistatydino. Jo vieton tapo išrinktas plačiai žinomas vytietis Edvardas Gréblįūnas. Atsistatydinusiam Jonui Blaževičiui draugija dėkoja už pasidarbavimą ir tiki, kad jis kaipo energingas vytietis ir toliau vytietiškai dirbs.

Valdyba.

APIE VISUOTINĮ SUSIRINKIMĄ

U. J. Draugijos «Vytis» Valdyba, norėdama plačiai informuoti savo narius apie atliktus valdybos darbus ir reikiamai aptarti tolimesnės veiklos planą, sušaukė visuotinį narių susirinkimą, kuris įvyko kovo mėn. 31 d. š. m., dalyvaujant visiems nariams.

Susirinkimą atidarius draugijos pirmininkui, jos sekretorius perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą, kuris be pataisų liko priimtas ir vėliau draugijos įstatus, nes nekurie nariai turėjo neaiškumų, tačiau jokių pataisų neįnešta. Vėliau, draugijos pirmininkas padarė platų pranešimą apie atliktus ir numatomus artimesnei ateičiai darbus, o kasininkas kasos stovį. Pirmininko pranešimą entuziastiniai nariai sutiko ir vienbalsiai jį priėmė.

Susirinkimas baigėsi pakilusiu upu ir narių pasiryžimu, padvigubinti darbą, kolonijos patriotinio jaunimo progresui ir Lietuvos garbei bei laisvei. Priimta 6 nauji nariai.

Krps.

KITI APIE MUS

Populiarus ir patriotinis Amerikos lietuvių savaitraštis «Sandara» š. m. 4 numeryje taip atsiliepia apie mūsų žurnalą «Laisvoji Lietuva»:

«Lietuvių išeivija Pietų Amerikoje nėra skaitlinga, bet ji patriotiniai nusiteikusi ir gerai organizuota. Mus pasiekė Urugvajaus lietuvių žurnalas «Laisvoji Lietuva», kurios turinys yra toks, kad miela skaityti. Jis tvirtai gina nepriklausomos Lietuvos interesus ir plačiai aprašo vietinį gyvenimą.

Tas žurnalas jau gyvuoja ištisus metus ir turi daug rėmėjų. Jo adresas ir t. t.

PAGERBTAS KAPELIONAS

Montevideo Arkivyskupas, įvertindamas mūsų kolonijos kapeliono, kun. Stan. Grigaliūno darbštumą, jį pakvietė pedagoginėms pareigoms į miesto centrą. Jis ir toliau pasilieka lietuviškosios kolonijos kapelionu.

Geriausio pasisekimo naujoje vietoje.

PO VELYKŲ

Kaip niekad linksmai, lietuviškai ir masiniai susirinkę, Urugvajaus lietuviai šiemet praleido Velykų šventes. Dar tolokai prieš penktą valandą, erdvios «U. L. Kultūros Draugijos» patalpos buvo perpildytos rinktinės lietuvių visuomenės iš sostinės, iš apylinkių ir net tolesnių provincijų. Tokiam pasisekimui daug padėjo pasitaikęs ypatingai gražus oras, įdomi programa ir čia garsus, maestro Jorge Drafto vadovaujamas orkestras. Svečiai iki ašarų prisijuokė iš komedijos «Lazdų Gydytojas», kurios roles nepaprastai sklandžiai ir naturalei suvaidino. panelė Alba Grigaitė, panelė Leokadija Mockevičiutė, ponia Alda Steponienė ir pp. Stasys Stendelis, Jonas Štendelis, Juozas Arbačiauskas, Vladas Krikščiūnas ir O. Stabinskas. Solo vėliau dainavo kolonijos mylimas daininkas maestro V Dorelis, «Kur Bakužė Samanota» ir «Ant Marių Krantelio». Jam akompanavo A. Dorelis ir K. Vilkas Kaip visuomenė jautriai ir žavingai deklamavo vytietis Edvardas Grėbliūnas. Po programos, linksmūs šokiai ir dar linksmesnės lietuviškos svečių dainos nusitęsė iki gilaus vidurnakčio. Tvarka buvo pavyzdinga, visi svečiai patenkinti.

Ss.

SUSIŽEIDĖ MOKSLEIVĖ

Nesenai, sportiniame pasijodinėjime kritusi nuo arklio ir smarkiai susižeidė, lietuvaitė vytietė, gabi pirmoje ir aukštosios industrijos mokyklos mokinė, p-lė Aldona Dorelytė. Gydosi tėvelių namuose. Jaunai patriotei linkime greito ir laimingo pasveikimo.

TURĖSIME NAUJĄ ĮMONĘ

«Laisvosios Lietuvos» redaktorius ir žinomas visuomenininkas, gerb. Julius Jazauskas jau pradėjo statybą modernios baldosų įmonės, Villa del Cerro rajone.

Urugvajaus lietuviai galės greit pasinaudoti savos firmos teisingu, skubiu, sąžiningu ir pigesniu patarnavimu.

Cieriškis.

Lietuvis Argentinoje

PIRKO ŪKĮ

Ponai Graužiniai pereitais metais pirko iš Hipotekos Banko Kordobos provincijoje 569 ha. ganyklos su nameliu, kurį atremontavę mano ten praleisti su šeima atostogas. Už žemę su komisu ir žyminiu mokesniu p. Graužiniai sumokėjo gyvais pinigais 6 322 pezų. Kitiems mūsų tautiečiams taip pat patartina pirkinėti žemę per Hipotekos Banką, nes tuomet galima nebrangiai įgyti ūkelius labai patogiomis sąlygomis.

PILIEČIŲ ŽINIAI

Lietuvos piliečių žiniai pranešama, kad Lietuvos Pasiuntinybės Šveicarijoj kanceliarija ir archyvai yra perkelti į Lietuvos Pasiuntinio Sveicarijoje Dr. Jurgio Saulio gyvenamą vietą: Casa Mafalda, Lugano - Suvigliano, Suisse.

Turintieji reikalų į mūsų Pasiuntinybę Sveicarijoje prašomi ir kreiptis čia nurodytu adresu.

PUIKIOS KRIKSTYNOS

Vasario mėn, 24 d. š. m. p. Povilonio vasarvietėje įvyko ponų Natalijos ir Antano Paršelių antrojo sūnaus Rapolo - Jurgio krikštynos, kuriose dalyvavo šeši lietuviai kunigai ir per 50 svečių. Kūmais buvo p. J. Gilvydis ir p. M. Bendoriniene.

SPAUSDINS SAVO KŪRINIS

Muzikas - kompozitorius p. V. Rymavičius iš Jungtinių Amerikos Valstybių ir kitur yra gavęs daug pareikalavimų atsiųsti savo kūrinius. Taigi dėl šito ir įsigijo «Litoprint» mašiną, kurios pagalba galės gaidas spausdinti. Atspausdinęs ir sutvarkęs visų prašymus galės patenkinti.

LIETUVOS ISDAVIKŲ «KONGRESAS» IR K. NORKUS

Urugvajuje yra lietuviškai kalbančių Maskvos patriotų dvisavaitinukas, toks «Darbas». Nežiūrint jo prasto redagavimo ir dar prastesnės lietuviškos rašybos, tam lapeliui reikia pripažinti bent jo aiškumą. Jis be jokios kaukės griežčiausiai laikosi NKVD linijos, garbina Lietuvos pavergėjus, džiaugiasi enkavedistų vykdomu lietuvių tautos naikinimu ir šmeižia lietuvius patriotus. Vienu žodžiu, jis aiškus.

Taigi šitų lietuviškai kalbančių stalincų oficiozukas šiemet, apie rugsėjo mėn. paskelbė reikalą Montevidejuje sušaukti tarybinės Lietuvos šalininkų «kongresą», kuriame būsią kalbama Pietų Amerikos lietuvių vardu. Pagal šaukimo komisijos pranešimą, tas «kongresas» turėsiąs pasisakyti už Lietuvos pavergimą, protestuoti prieš laisvosios Lietuvos P. Amerikoj įstaigų veiklą ir pasmerkti mūsų tautos laisvės bylą ginančius, pravardžiuojant juos «nacifašistais». Be to, būsią prašoma, kad P. Amerika neįsileistų lietuvių tremtinių, kuriuos stalincai vadina «liaudies priešais».

Nė vieno tiesos žodžio nepasakęs apie «Darbą» ir per jį reklamuojamą tą «kongresą», štai ir Norkaus - Ožinsko anarchistinis «A. L. Balsas», jau stoja išgamoms į talką. Savo balandžio 11 d. numery jis giriasi, kad Montevideo «draugų» vadai, buenosairiečių «draugų» lydimi, svečiavosi «Balse» ir kad tartasi apie «ruošiamo P. Amerikas lietuvių kongreso reikalus».

Kad kitose šalyse gyvenantieji lietuviai nepastebėtų to «kongreso» raudonos spalvos, Norkus suktai nurašo, esą, mokyklų, savišalpinių draugijų ir bendrai išeiviško kultūrinio darbo reikalus svarstant turėtų rastis bendra kalba...

Kada gi «patriotinis» «Balsas» liausis veidmainiavęs?....

Ks.

Casa Lira

1926 metais apdovanota aukso medaliu
— Tarptautinėj Parodoj Lietuvoje —

Visų rūšių pianų taisymas, sustygavimas, naujų darymas ir pertvarkymas. Lietuviams nuolaidos Savininkas
Antanas Dambrauskas

San José 1015
Tel. 8 36 33.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS SIUVĖJAS

Motiejus Boliauskas

Calle Francisco Tajes 1195 P. 2. Ap. 7.

Siuvama visų rūšių, rūbai, geriausių medžiagų ir pagal paskutinius madų reikalavimus. Savas pas savą, nes rasite garantuotą darbą ir ekonomišką kainą.

Pavergtoji LIETUVA

JAU LIKVIDUOJA IR SAVUOSIUS

Pasirodė, kad rusai Lietuvoje ne tik mėginusius gan prie jų prisitaikinti, bet ir lietuvius komunistus pradėjo likviduoti.

Prieš kiek laiko buvo gauta žiuių, kad Juozas Keliuotis, žinomas žurnalistas ir «N. Romuvos» redaktorius, vaidina svarbų vaidmenį sovietų literatūroj. Vadinas ir šis vyras manė savo bendradarbiavimu su bolševikais išsigelbėti nuo ištremimo. Bet jo pastangos nuėjo veltui. Dabar gauta žinių, kad Keliuotis suimtas ir, žinoma, bus ištremtas Rusijon.

Prieš kiek laiko buvo pranešta, kad suimtas ir komisaras J. Vaišnora. Kiek seniau buvo likviduotas komisaras M. Mickis. Yra žinių, kad Salomeja Nėris, pradžioje smarkiai giedojusi apie Stalino saulę, bet paskui nusivylusi ir išdrysusi pareikšti nuomonę dėl rusų žiaurumų, enkavedistų buvo užkankinta ir paskelbta, kad mirusi. Nesenai vėl gauta žinių, kad paralyžius sutraukęs Liudą Girą. Jo gyvybė esanti pavojuje. Aišku, kad ir Gira «mirs» arba dings, kaip dingo Angarietis, Vilūnas, Matulaitis, Rasikas ir daug kitų.

Iš visko matom, kad greitu laiku ir lietuviams komunistams Lietuvoje nebebus vietos. Jų vietas užims Kopeikoliubovai, Efimovai, Gorloriezovai ir kiti panašūs. Greit ateis eilė ir ober judošiui Paleckiui.

CARU PĖDOMIS

Sovietų Rusijoj, tariamo socializmo skubiai ir planingai kratomasi. Apie kalbama tik dėl mulkių arba užsienio propagandoj, o viduje keliama ir garbinama maskoliškojo imperializmo nešėjai, arba supuvę despotai carai ir jų generolai. Caras Jonas Žiaurusis, užmušęs tikrą savo sūnų ir išžudęs mases rusų liaudies, caras Petras Didysis, pagarsėjusi palaidu gyvenimu cariene Katrė dabar pavirto komunistų garbinamais didvyriais. Pa vyzdžiui, caro generolo M. Kutuzovo sukakčiai pagerbti «Pravda» ir «Izviestija» iš 4 laikraščio puslapių paskyrė po 2 jo garbei. Kutuzovo sukaktis paminėta net ir Vilniuje, nes pastarasis, mat, net du kartu buvo caro gubernatorium Lietuvoje. «Izviestija» 219 nr. praneša, kad Kutuzovo 200 metų gimimo sukakčiai paminėti Vilniuje buvo surengta speciali paroda. Iš archivų buvo ištraukti bei kokie su Kutuzovu turį ryšio raštai. Be kitų dokumentų buvo išstatytos ir jo karinių žygių schemos «Nuo Nemuno iki Maskvos» ir atgal.

Reikia tikėti, kad Vilniuje netrukus bus bolševikų pagerbti Muravjovas Korikas bei Kražių skerdynių banditas Klingenberg ir paskelbti tarybų Lietuvos didvyriais.

TAIP DABAR LIETUVOJE «LYGŪS»

Pabėgę iš Lietuvos žmonės, kuriems teko tarnauti pas komisarus pasakoja, kad Lietuvos okupantai, rusai valdininkai ir kariai ypatingai gerai gyvena pavergtoj Lietuvoje. Jie pasirinkę geriausius namus atėmė juos iš savininkų ir apsigyveno patys. Prisikonfiskavo puikiausių baldų, nusavino sau privačius automobilius ir bendrai įsirengė, kaip dideli aristokratai. Jų stalai linksta nuo įvairių valgių ir brangių gėrimų. Tuo tarpu sugriautų miestų, miestelių ir išdegintų kaimų žmonės gyvena išsikasę žemėje urvus iš kurių rūksta nedidelis kaminėlis. Jie valgo tik bulves, kurias irgi pagal maisto kortelę ir mažais kiekiais gauna. Darbininkų moterys nežiūrint, kad turi mažus kudykius yra priverstos lygiai su vyrais dirbti, nes kitaip atima maisto kortelę. Visi paaugliai vaikai stovi eilėse prie kooperatyvo, kur pagal normą duoda bulvių, pelinės duonos ir avižų. Valdininkai eilėse nestovi. Jie turi atskirą kooperatyvą ir tik jiems skirtas valgyklas.

Tokia dabar «išlaisvintoj» Lietuvoj lygybė ir laisvė.

VIETON DUONOS MEDALIUS

Žinios iš Lietuvos skelbia, kad Lietuvos darbininkų padėtis tiesiog yra tragiška ir nusivylimas ima reikštis protestais, bet tokie tuojau apšaukiami «liaudies priešais» ir iš nakties dingsta. Darbininkų atlyginimas ypatingai mažas, o pragyvenimas nežmoniškai brangus. Dirbti turi daug ir vis komisarų raginami stachanovietiškai. Kad daugiau iš darbininkų iščiulpus sveikatos ir pateisinus viršvalandžius, valdžia sugalvojo vietoje padidinti maisto kiekį, duoti po medalį. Tokių beverčių gelžgalių tik gruodžio mėnesy bolševikai išdalinę net 500. Bet duonos kortelių nei vienam nepadidino.

SUVARŽYMAI

Einant tarybų Lietuvos paskutiniuoju parėdymu, griežčiausiai uždrausta žmonėms išvykti į užsienius. Kurie mėgins slaptai bėgti, tai einant vasario 8 d. 1945 m. dekretu, enkavedistų pagauti bus šaudomi vietoje, o jei kuris pabėgs, to atsakys šeima ir artimesnieji giminės.

DABAR LIETUVOJE

Paskutinės žinios iš Lietuvos kalba apie neapsakomai sunkų gyvenimą. Nors pilnas badas dar ir nesąs, bet jis dideliais šuoliais artėjąs. Nuolat žvalgybininkų naktimis grobiami ir nežinia kur išvežami žmonės, visuose kelia baimę, netikrumą, nežinomą ateitį. Visur slankioja mažais būreliais sulysę, išbadėję ir pusnuogiai našlaičiai.

Lietuvos ūkis galūtinai apiplėštas. Kas buvo dar likę nuo nacių okupacijos, tai baigė išplėšti bolševikai. Vien tik galvijų raudonoji armija atėmusi 80%. Tai dabar retas kuris ūkis beturi karvę ar arklį, o laukų darbai jau prasideda. Bendrai, l ur nepažvelgsi, visur baisus nusiminimas, vargas ir skurdas.

NAUJI PASAI

Maskvos radijo praneša, kad Lietuvoje įvedami bendri, tai yra rusiški pasai, kuriuos privalo turėti visi nuo 15 metų. Neišsiėmę tokio paso negalės keliauti, kur nors apsistoti, gauti darbo ir maisto kortelių. Pasus išdavinės vietos milicija.

ATĖMĖ RADIJO APARATUS

Pastaraisiais mėnesiais ir specialiu dekretu bolševikai įsakė Lietuvos gyventojams atiduoti visus radijo aparatus. Už neatidavimą ir klausimą žinių iš užsienio, dekretas kalba apie konfiskavimą turto ir net mirties bausmę.

STACHANOVIZMAS ANTRAIP

Lietuvos komunistų spauda dideliu supykimu bara Panevėžio muilo kombinatą, kad tas laike 8 mėnesių nesugebėjo pataisyti mažyčių techninių trukumų ir nepaleido fabriko į darbą.

Pasirodė, kad «tarybiniai inžinieriai», sudėjo visai netinkamas sijas, o darbininkai visi sako: «nėra ko karščiuotis. Muilą vistiek išsiveš Rusijon». Taip ir išėjo stachanovietiškai, tik nebepilnai rusiškai.

NAUJI LIETUVOS «DIDVYRIAI»

Vilniaus radijo paskelbė, kad kislingas Paleckis apdovanojęs ypatingai pasižymėjusius «lietuvius». O tų «lietuvių» štai kokių esama: Morozov, Kapralov, Mirancov, Bukov, Mitronov, Timofiejev ir kiti panašūs.

Morozov lietuviams gerai pažįstamas, kaipo bolševikų okupacinės kariuomenės 1940 ir 1941 m. viršininkas Lietuvoje. Be to, jis buvo maskolių paskirtas nuo Ukmergės apskrities «atstovu» į vyriausį Maskolijos sovietą, kaipo «geriausis Lietuvos sūnus».

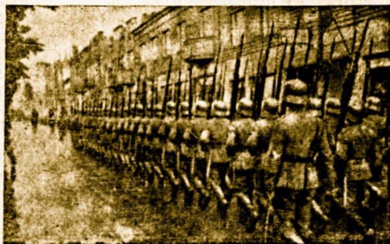
Skaitant šitą Maskvos despotų niekšiškumą atrodo, kad ir NKVD budelis Beria ir nė valandos kariuomenėj nebuvęs «maršalų maršalas» greit pavirs «geriausiais Lietuvos vaikais», o tikrieji lietuviai bus išžudyti vietoje, arba bado mirtimi išmirs už Baikalo.

TOKIA LIGYBĖ

Lietuvoj rusai įvedė 5 rūšių skirtingas maisto korteles. Ar tai nėra ruska ligybė?

Buvusi Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenė,

kurios drausme, išmokslinimu ir papuošimu gėrėjosi Europa ir kurią klastingas okupantas bolševikas žiauriai sunaikino bei išžudė.

Lietuvoj siaubia maskoliai,
Pjūsta, teka kraujas.
Lietuvoje mūsų broliai,
Už liuosybę kaujas.

Žirgai ant kiemų žaliųjų
Pabalnoti žvengia
Verkia sesės mylimųjų —
Vėl juos karui rengia.

Vilkai staugia, gūdžiai kaukia —
Renkasi į kruvą.
Žmonės kovos visi laukia —
Jie prikels Lietuvą.

Kariams kraujas ima virti,
Degina krutinę.
Sudiev miela, gal reiks mirti,
Už brangią tėvynę.

— Šią naktelę miego nemiegojau,
Desgraciadoj linksmai uliavojau.
Ištuštėjo mano piniginė.
Tegyvuoja «ruskaja» tėvynė.

— Sveikas Rauluti. Tiek laiko nesimatėm, kurgi buvai dingęs? Gerai, kad su daina pasirodai. Reiškia, gerai sekasi.

— Sveikas, sveikas mielas Rūke. Ir aš strošniai tavęs pasiilgau, bet turėjau tiek tų noposčių, kad jokių spasabu negalėjau pasimatyti. Tužmastis ir dabar kaip skruzdėlės šlapumas širdį ėda. Per tą markatnumą ir užtraukiau punkteli. Ar neužfundytum kebračėlio Rūke, gal taip sopuliai širdies nebedraskytų.

— Tai kas tau? Gal gavai laišką iš Lietuvos, kuriame rašo, kad trobos sudegintos, kad maskoliai giminės išžūdė?

— Da blogiau Rūke. Juk tu skaitei mūsų gazietoje, kad buvo laivas ir išėjo. Aš nebetrivoju Rūke, ašaros ims bėgti.

— Kvailas gi tu Rūke. Kiek čia laivų ateina ir išeina. Dabar čia sielotis.

— Tai gi Tau vistiek, nes tu nežinai, kad čia buvo sovieckas, «Azarbirbidžian» laivas, čistai ruskas laivas, kurį mes aplankėm, apžiūrėjom, atsivežę 4 maskolėkus girdėm, privaišinom ir išleidom. Buvome jau primiršę, bet tas unsvotas St. G. tas, kuris Buenos Aires iškrapštęs savo vaikų alkansijas ir pametęs juos bei žmoną atbėgo Urugvajun, ėmė ir parašė. Nebegaliu, aš verkiu.

— Kur, ką parašė? Ar tik nesergi Raule? Kas su tavimi?

— Taip, taip ponas draugas Rūkas. Aš sergu sovieckos meilės liga. Tas trivirvis Gimbutas «Darbo» 6 numery va ką parašė: «Pasauly nėra kito tokio laivo, kaip «Azarbirbidžian» Mes matėm tris simpatiškas maskolaites, skaisčias, kaip Stalino saulė. Jų kaselės auksinės, mongoliški veideliai, mėlyni rūbeliai, ružavi padurkėliai, geltonos akelės, ratlankių kojelės, stimburingos uodegėlės, herojiškos krutinėlės ir įbliukę pilveliai». Žinotum Rūke. Kai pabaigė Raukė Raukickas skaityti. tai mes visi apsipylėm kruvinom ašarom. Verkėm ir gėrėm ir gėrėm ir verkėm ir šaukėm, kad net Desgraciada plyšo.

— Tai ne naujiena Rauluti. Senai žinom, kad jūsų fanatizmas pavirto idiotizmu. Į Montevideo ateina šimtai milžiniškų ir modernių laivų, tačiau protingi žmonės nepuola jų žiūrėti, nevaišina jų jūrininkų ir į laive esamas mergas žiūri, kaip į dorovėj nupuolusias, jūrininkų meilužes. Mačiau ir aš tą mažą, aptriušusį, vos gal 8000 tonų, žibalui vežioti, greičiausiai «išlaisvintą» kokios nors Balkanų valstybės laivelį. Jo jūrininkai nuskurdę, suvargę, ubagiškai aprėdyti, neturėjo poperosų, kad jus pavaišinus, o vienas vaikas dėvėjo užaugusio vyro apdriskusius batus. O jūs puolėt žiūrėti, fotografuoti ir dabar dar nenustojat žmonių juokę.

— Bet tai ruskas laivas. Ruskas Rūkeli Tu žinok, kad mums viskas kas ruska, tai ir gerai, o kas lietuviška, tai fašistiška. Laivas čia nesvarbu. Sužinoję, mes tuojau išrinkom komisiją, kad toji nuėjus pasveikintų ir matrosus su Marfuškomis užprašytų Desgraciadon į balių. Vai Rūkeli. Kai pamatėm piatuvą ir plaktuką, kai užlipom į laivą, tai šmero ir medziolų kvapas net širdį apsacharinino. Žinotum brolau, tai ir ruskas degutas čistu lietuvišku beržu atsiduoda. Na, tai ir uostėm ruską degutą, kepures nusiėmę bučiavome sienas, klinges ir langelius. Tiesa, kad tenai buvo 12 metų berniukas, kurio kojos buvo nugraužtos didelio vyro senų batų, bet mes tuojau sudėjome pinigų ir nupirkome pagal kojų. Tiesą taip pat, kad jie neturėjo poperosų bet už tai mes jiems fundijom geriausius Urugvajaus cigaretus, o jie mus nuvedė į tokį geležinį kalabosą ir pasakė: «Nu, žmudiaki, tut možete kurit».

— Ne kaip Raule. Atvykęs į tokią tolybę «rojaus» laivas blogai reprezentuoja patį rojų, kai laivo vaikezai neturi batų ir jūrininkai nefundija «rojaus» cigaretų, bet laukia iš savo batlaižių visokių dovanų. Ar tai nepakankamai rodo, kad jūsų tariamas «rojus» yra biednesnis už Lietuvos ubagyną.

— Stoj, Rūke. ba aš tau galiu per valgamąją užtepti. Tu mus neužgauliok batlaižiais, nes to nebo.

— Nesikarščiuok Raule, o geriau pasakyk, kaip jums išėjo su Marfuškomis?

— Durnai ponas draugas. Mūsų komisija, kaip susistumdė už Marfuškas dar ant laivo, tai ir negavom nors padurką pabučiuoti. Vieni maskolėkai ryte suryjo ir mūsų poperosus ir valgius. O susistumdė, tai mūsų vadai. Makov, Rakov, Grebeškov ir Laptiov, kaipo ruskiai, norėję pirmenybės ir Breilingį išvadino naciu. Bet čia įsimaišė Srul ir Šmul, tai taip ir likom be skaisčiųjų Marfuškų.

Dėdės Bruno Kampelis

Velykinė Aleliuja

Linksmą dieną apturėjom,
Kurios vis laukėm, kalbėjom.
Dabar noras kūnu stojos —
Atėjo Stalino rojus....
Aleliuja.

Džiugašvili Visarion Sosus,
Dailiai išlaisvino visus,
Kad nebreik valgyt, ulioti,
Nei kokias baikas galvoti.
Aleliuja.

Tai ir šlovinkit Staliną,
Kaip saulė skaistų gruziną.
Suklaupę himnus giedokit
Ir ant cimbolų jam grokit.
Aleliuja.

Pirmiau ėdėt sūrį, sviestą,
Kumpį, skilandį užriestą.
Valgiai kvėpėjo svogūnu,
O dabar rusku bizūnu.
Aleliuja.

Penkis kostiumus turėjot.
Ristais žirgais važinėjot.
Dabar basi purvą brendat,
Kol bulvių kilą kur randat.
Aleliuja.

Išlaisvino ir aruodus,
Spintas, pastalčius ir puodus.
O ruskių blusos raudonos,
Graužai išlaisvintų šonus.
Aleliuja.

Be šito, nėra dar dienos,
Kad nelystų po velėnos,
Dėdė, tėvas ar kaimynas
Ruskių suplotas kaip blynas.
Aleliuja.

Kiti Sibiran išvyko —
Lietuvoj jiems nepatiko
Tenai užverst kojas laukia
Ir su kirgizais sau traukia:
Aleliuja.

Turim laisvintojų ir-čia,
Kurie zyliodami risčia.
Žmones važiuot rojun rašo
Ir amžinai aukų prašo.
Aleliuja.

Sako duok maisų, agurkų,
Centų ir senų padurkų.
Duok lašinių didį šmotą,
Gausi Stalino zoplotą.
Aleliuja.

Viską ima, grobia, peša
Ir pas Arielkiną neša,
Kad greit tas siųstų į rojų,
Kur ruskiaiai krinta iš kojų.
Aleliuja.

Bet nelaisvinti lietuviai,
Burliokus pažinę gerai.
Vienybę turit laikyti,
Kad Lietuvą atstatyti.
Aleliuja.

Dėdė Brunas.

TATA, MAMA, ŠRAY GEVALT!

Taip surėkė visi Argentiuos žydai, paskaitę «Balso» 769 numerį, kur parašyta, kad Kauno žydelkaitė, «draugė» Raisa, lėktuvu pervežusi 100 sergančių žydų iš Slabados į Garliavą. Tokiu Stalino saulės stebūklu ir pats «draugas» Norkus taip susižavėjo, kad tos pačios špaltos viršuje, va kaip pasisako:

«Pasižudu būti ištikimas patriotas ir vertas Stalino tarnas».

O buvo varijotų, kurie abejojo «draugo» Norkaus patriotiškumu.

———————

DIDI BAIMĖ

Kalakutas bijo raudono skuduro, šikšnosparniai šviesos, o lietuviški Maskvos patriotai Čibiro ir Čerčilio. Svieto lygintojų gazieta «Darbas» paskutiniame savo numeryje ir rašo: — Čibiras ir Čerčilis, pasaulio scenoje vaidina tą patį — «Ojo draugai», kad šie neprieteliai nenukabintų Stalino saulės.

———————

MONTEVIDEO DABAR DAINUOJA:

Boba Maušai kuprą kaso
Ir į «Balsą» pliotkus rašo.
Su benzinu smarkiai trina
Ir dar parašyt ketina.
Apie «Ul.Ką» ir «Kultūrą»,
Apie Maušos kietą skūrą.
Ir «Fi fi» neatsilieka —
«Balse» rasdama patieką.
Mat ne šiandie, o iš seno,
Taip vis verčias ir gyvena.
Skaito, rašo į gazietą,
Kad išmokius «durną» svietą.

*

Bodega y Viñedos

de VALENT[illegible] CARNE e HIJO

VINO NATURAL

REDENCION MELILLA

— Tel. 22-00-36 —

Visi lietuviai tik čia perka, nes duodama gera prekė, ekonominė kaina ir skubus bei mandagus patarnavimas.

GRECIA 3432 — CERRO — Tel.: 22 10 54

Savininkas, Stasys Bartnikaitis.

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecánico Aluminio y Herrajes en General.

Sección Mecánica y Estampados. Matrices de Todas Clases. Y Para Toda Industria.

Eduardo Jusys

Molinos de Raffo 473.
Teléfono 22-53-05
MONTEVIDEO

Juozo Čeikaus

Vienintelis, Skubiai Ir Sąžiningai Patarnaująs Kasabos Lietuviams

BARAS — ALMASENAS

Calle 9 Nr. 142. Barrio Casabó.

Visų rūšių maisto produktai, įvairūs gėrimai. Visuomet šaltas alus ir ekonomiškos kainos. Nuolatinė Kasabos lietuvių užeiga.

IMPERIAL

GARINĖ RŪBŲ VALYKLA

Rūbų išvalymas sulig "Duplex" sistema Šermenų rūbai. Dažymas ir reform avimas skrybelių ir kostiumų. Neinatomas uždadymas skylių bei perpiešimų. Lietuviams nuolaida: tik $ 1.50 kostiumo išvalymas ir išprosymas.

Centralinis Namas:

Calle EJIDO 1241. Tel. 91-9-10

skyrius ir dirbtuvės:

Avda. BRASIL 3092. MONTEVIDEO

Joyería Oriental

DALMIRO BORSANI

Savininkas

Parduoda laikrodžius, žiedus brangakmenis, fantazijas, aukso išdirbtinius su įrašais vardų. Taiso laikrodžius ir papuošalus.

SARANDI 644 - MONTEVIDEO Tel. 8-05-32

Restaurant y Pensión Gran Bretaña

Juozas Ramonas

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams atvažiuojantiems iš Argentinos. Sveikas valgis. Svarios lovos pavieniams ir erdvūs kambariai šeimynoms.

JUAN CARLOS GOMEZ 1266

[illegible]

LD 278
1946, Nr.4

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

- ANDES -
de
Antonio Yankus

ANDES 1257 — TEL. 8-18-05

Moterų ir vyrų rūbų valymas. Visų rūšių skrybelių valymas ir reformos. Kostiumų ir paltų išvertimas. Lietuviams nuolaida.

Adolfas "IMAN" Kaušinis

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis Elektros Stoties Teises. Atlieka: Visus elektros įrengimus ir pataisymus. Lietuviams Didelės Nuolaidos.

c. San Josè 1088

Telefonas: -- 8.-79.-56 —

Kaunas

Pieninė ir Alinė

Andriaus Aleknos

c. Bogotá 4001, esq. Bèlgica
CERRO.

Visuomet švieži produktai, ekonomiškos kainos, skubus patarnavimas. Pasitikrinkit.

— LIBRERIA —

ESAS

. Geriausių pasaulinių rašytojų knygos. Įvairūs popieriai: kartolinas, celefan ir kt. Rašomieji dalykai ir mokyklų reikmenys. Atvirutės, albumai. Užsakymus siunčiam ir paštu. Priveža tranvijai: 7. 9. 12 ir 61.

Arenal Grande 2533
Tel. — 27753. — Montevideo.

Cesna Radio

Adolfas Cėsna
— Radijo Technikas —

Gamina radio aparatus ir taiso senus, rūpestingai ir prieinamomis kainomis. Parduoda ir išsimokėjimui.

C. San Fructuoso 1827.
Montevideo.

PETRO ir BRONIAUS

Evovlucku

Pieninė — Bar — Almasenas
calle Berna 1860,
Villa del Cerro
Telefonas: — 22. 11. 94. —

Kamionai perkraustymui kiekvienu pareikalavimu, įvairūs pieno ir kiti maisto produktai, vietos bei užsienio gėrimai.

PROVISION

Vilnius

Jono ir Onos
Sčesnulevičių

Calle VIZCAYA 4149 esq Berna.

Namų Dažymas Ir Dekoravimas. Jų taisymas. Taip pat pataisau vandentiekį, elektros laidus ir k.

JUOZAS VALAIKA

c. Rio de Janeiro 4001, Cerro

Darbas garantuotas. Ekonominės kainos. Lietuviams Didelės Nuolaidos.

Domés

Lietuviai, nesiduokim išnaudojami! Visais visokių dokumentų sudarymo, bylų bei giminių suradimui, patarimo ir kitais reikalais tik — Laisvosios Lietuvos — Redakcijon kreipkitės. Patarimai ir patarnavimai veltui.